

Korte boekbespreking

Op zoek naar God bij Harry Potter?

M.J.A. Zwikstra-de Weger

Van christelijke zijde, ook in publicaties, wordt steevast flinke kritiek geleverd op J.K. Rowling en haar wereldberoemde serie boeken over de tovenaarsleerling Harry Potter. De boeken zouden slecht zijn vanwege occulte invloeden en op zijn minst de belangstelling daarvoor wekken. Het is wel opzienbarend dat er nu een boek verschenen is van een christenauteur die helemaal weg is van Harry. Hij noemt de serie zelfs ‘een geschenk uit de hemel’, want volgens hem gaat er een krachtige christelijke boodschap van uit.

Hij vindt de verhalen opbouwend en zo geschreven, dat ze kinderen klaarmaken voor een christelijk geestelijk leven en de strijd tegen het kwaad. Hij gaf zijn boek de titel *Op zoek naar God bij Harry Potter*, en de intrigerende vraag ‘Ligt er een christelijke betekenis verborgen in de boeken van de tovenaarsleerling?’, die de ondertitel vormt, wordt positief beantwoord.

John Granger, de schrijver, is docent Engelse literatuur, studeert momenteel theologie en woont met zijn vrouw en zeven kinderen in de Verenigde Staten. Hij moest eerst helemaal niets van Harry Potter hebben, omdat hij afging op de (voor)oordelen van anderen. Maar toen hij de boeken in handen kreeg, veranderde zijn mening totaal: eerst hield hij ze bewust voor zijn kinderen weg, nu leest hij ze hun voor.

Granger geeft een analyse van de structuur, van de thema’s waarop de boeken gebaseerd zijn (goed/kwaad, leven/dood, liefde/haat), van de symboliek en van de namen van diverse personen. Hij doet dat best grondig en soms heel verrassend, en zet je aan het denken. Hij schrijft vooral een belangrijke betekenis toe aan de alchemie. Dat houdt hij voor mijn gevoel net een beetje te consequent vol, het is soms vergezocht en ook niet altijd even helder.

Ik heb me vaak afgevraagd waarom Rowling zoveel gebruik maakt van fabeldieren zoals eenhoorn, feniks, hert, die vanouds bekend zijn als christelijke symbolen en alle zouden verwijzen naar Christus. Granger heeft daar een antwoord op, maar trekt meteen vergaande conclusies. Een voorbeeld. ‘Op wat voor manier is de feniks een symbool voor Christus? In de Middeleeuwen was de feniks, die kon “herrijzen uit de dood”, bekend als de “opstandingsvogel”.’ Felix, de feniks van schoolhoofd Perkamentus, redt zijn meester, want hij ‘slikt de dodelijke vloek in zijn plaats in, verdwijnt in de vlammen en herrijst ter plaatse uit de dood. De feniks belichaamt hier dus niet alleen de opstanding van Christus, maar ook zijn plaatsvervangende voor ons, het feit dat Hij de vloek van de dood op zich genomen heeft’ (p. 94/95).

Granger ziet veel bijbelse lijnen lopen en verwijst soms ook naar schriftplaatsen. Ik geef toe dat er situaties zijn die je aan de Bijbel doen denken, maar de context is onvergelijkbaar anders. Kortom, Granger slaat nogal eens door en, al bedoelt hij dat absoluut niet, zijn vergelijkingen komen soms zelfs op mij over als spot. Zo bijvoorbeeld Harry’s toverstok. Die is een bijzondere omdat er veren van een feniks in verwerkt zijn. ‘De feniksveren in de toverstok als een feniks vertegenwoordigen Christus, en het fenikslied, met wat het uitwerkt, verwijst naar de Heilige Geest’ (p. 147). En dan de verbondenheid die Harry voelt met zijn vader, die vermoord is toen Harry nog maar een baby was. Hij kan op een gegeven moment de handlanger van de moordenaar vergeven. ‘Uit zoveel nederigheid, erbarmen en genade

blijkt dat hij inderdaad een graad van geestelijke volmaaktheid heeft bereikt; zijn wil en die van zijn vader zijn één, net als in Johannes 17:21 en Matteüs 6:10 en 26:39' (p. 139).

Ik zou meer kunnen noemen om te laten zien, dat Granger mij niet overtuigd heeft. Je kunt veel voors en tegens aanvoeren over Rowlings boeken, maar God vind je er niet. In een wereld waar het alleen gaat om mensen en om hun kracht en slimheid, is er geen plaats voor een god, voor een hogere macht. Daar moet je jezelf zien te redden. En ook al zijn die mensen tovenaars en heksen, en beschikken ze over bijzondere krachten, waar die kracht vandaan komt, wordt niet duidelijk. Zelfs degene die zich graag Heer van het Duister laat noemen, is met al zijn genialiteit een gewone tovenaars. Er is niemand op wie je echt kunt vertrouwen, en er heerst angst voor wat gaat gebeuren.

Tegelijk wil ik opmerken dat ik dit boek geïnteresseerd en geboeid heb gelezen, de auteur biedt heel verrassende gezichtspunten. Ik ga zelfs zover dat voor- en tegenstanders van Harry Potter zichzelf tekortdoen als ze hier geen kennis van nemen. Het is wel handig als je dan minstens een paar delen zelf gelezen hebt, omdat namen en feiten toch wel bekend verondersteld worden.

Toen dit boek verscheen, was deel 6 van Harry Potter nog niet op de markt. Je zou dus kunnen zeggen dat een analyse nu al wat voorbarig is, want wat zal uiteindelijk het slotdeel 7 brengen? Granger heeft zich in een van zijn slothoofdstukken zelfs gewaagd aan een voorspelling. Al slaat hij wat deel 6 betreft deels de plank mis, bij een heel belangrijk aspect is hij wel trefzeker!

Tot slot: achterin geeft de schrijver nog een toegift in de vorm van een appendix. Deze is beslist aardig. Daarin geeft de schrijver bouwstenen voor ouders om een goed gesprek met hun kinderen te voeren 'over God en Harry Potter', tips die ook breder bruikbaar zijn.

N.a.v.: John Granger, *Op zoek naar God bij Harry Potter. Ligt er een christelijke betekenis verborgen in de boeken van de tovenaarsleerling?*, vert. door Wim Houtman, uitg. Merweboek, Sliedrecht 2005. ISBN 90-5787-087-8. 188 pag. Prijs €14,50. Zie voor de visie van Granger op deel 6 www.merweboek.nl.